

ARBOGA KOMMUN

Underlag till Strategisk och ekonomisk plan 2024–2026

Kommunstyrelsen

Inledning

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämnders och styrelser verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

I Arboga styrs verksamheten med vision, värdegrund, inriktning, mätbara mål och en ekonomisk rambudget. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden och värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren.

Nämndernas/styrelsernas underlag till Strategisk och ekonomisk plan (SEP) inlämnas senast den 27 april till Ekonomienhet- och styrning för sammanställning inför budgetberedningen den 2 maj. Underlagen ligger till grund för beslut om prioriteringar på kommunnivå som tas av kommunfullmäktige den 24 augusti.

Underlaget är en analys som beskriver och värderar sin verksamhets nuläge och framtid. Utifrån den preliminära ramen och analys av nuläge och framtid genomförs en ekonomisk avstämning. Förslag till effektivisering och/och eller ramjusteringar inklusive analys av konsekvenser tas fram för att nå ekonomisk balans. Analysen ska även innehålla nämndens investeringsbehov de kommande tre åren och dess konsekvenser på driftkostnaderna. Även en analys av barnperspektivet ska vid behov ske.

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Strategisk och ekonomisk plan (SEP) där mål och resursfördelning framgår. En konkretisering av kommunfullmäktiges beslut sker i varje nämnd och styrelse genom ett beslut om nämndens eller styrelsens budget. I den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamhet och resurser. Den syftar till att ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag.

Resursfördelning innebär att prioritera och fördela ekonomiska resurser till den verksamhet som ska utföras så att mesta möjliga nytta skapas av tillgängliga medel och att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls. En helhetsvärdering ska göras av finansieringen av verksamheten i form av skatter, statsbidrag, taxor med mera. Resurser fördelas utifrån en värdering av behov i grunduppdraget och hur dessa förändras. Behovsförändringar är till exempel volymutveckling, demografiska förändringar samt pris- och löneutveckling.

Resurser fördelas utifrån två behov:

- Drift, ekonomisk ram för den årliga löpande verksamheten, intäkter och kostnader. Kommunfullmäktige fördelar ekonomiska ramar till kommunstyrelsen, nämnderna samt till helägda bolags- och förbunds driftuppdrag. Styrelserna/nämnderna fördelar på verksamhetsnivå och ska anta principer/modeller hur resursfördelningen sker.
- En total ekonomisk ram för ett investeringsprojekts inkomster och utgifter samt förändrade driftkostnader. Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar på investeringsområde/projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För inventarier/maskiner/fordon fördelas totala ramar till kommunstyrelsen/nämnderna. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller inventarier/maskiner/fordon har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning. Nämnderna har ett genomförande och uppföljningsansvar för investeringar.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

I Arboga styrs verksamheten med vision, värdegrund, inriktning, mätbara mål och en ekonomisk rambudget. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden och värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör enheterna administrativ enhet, HR, näringsliv och turism, ekonomi och styrning, samhällsbyggnad, teknisk verksamhet och kommundirektör.

Administrativ enhet

Från 1 maj 2023 börjar den nya administrativa enheten sitt arbete. I enheten ingår kommunstyrelsens kansli, kommunikationsenheten och delar av den tidigare fritids- och kulturförvaltningen.

Administrativa enheten tillhandahåller resurser för sammanträdesadministration och ärendeberedning för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, fritids- och kulturnämnden och dess arbetsutskott samt för valnämnden. Administrativa enheten ansvarar för sekreteraruppgifter för kommundirektör och kommunalråd. Enheten samordnar utvecklingen av gemensamt arbetssätt och syn på sammanträdesadministration och ärendehantering och beredning för nämnderna. Enheten ansvarar för service gentemot politiker och allmänhet.

Vidare ansvarar administrativa enheten för statistiksammanställningar och befolkningsprognoser, administrationen för allmänna val och folkomröstningar, samordning i bland annat säkerhetsskyddsarbete, förebyggande rådet, ANDTS, kommunens dataskyddsarbete samt svarar för vissa juridiska frågor. Enheten samordnar kommunens arbete med dataskyddslagen, GDPR, tillsammans med Köpings och Kungsörs kommuner och det gemensamma dataskyddsombudet som anställs av Västra Mälardalens Kommunalförbund. Borgerliga vigslar administreras av den administrativa enheten.

Kommunikationsstrateg och kommunikatör, som från och med 1 maj 2023 ingår i den nya administrativa enheten, har uppdraget att stödja verksamheterna i deras kommunikation med medarbetare, medborgare, företag, besökare och externa organisationer.

Digitaliseringssamordnaren har uppdraget att tillsammans med chefer och medarbetare kvalitetssäkra den digitala utvecklingen, det vill säga förenkla processer och tjänster för att främst skapa värde för kommunens medborgare samt att utveckla arbetssätt internt.

Bland annat föreningsstöd, arrangörs- och skötselavtal, registrering av lotterier och Fritidsbanken är ansvarsområden som förts över från fritids- och kulturförvaltningen. Under den administrativa enheten organiseras biblioteket och Ekbacksbadet.

Biblioteket ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteket ska erbjuda en biblioteksservice av mycket god kvalitet och prioritera barn och unga, personer med funktionshinder samt personer med annat modersmål än svenska. Enligt lagen ska biblioteket främja litteraturens ställning och intresset för bildning, utbildning och forskning. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Skolbiblioteket och medborgarkontoret ingår i uppdraget. I bibliotekets verksamhet ligger även ansvar för kommunens konstsamling och att vara rådgivande vid konstnärlig utsmyckning. Bibliotekets verksamhet regleras i Bibliotekslagen, (SFS nr 2013: 801) samt Skollagen 2 kap. 36 § (SFS 2010:800).

Ekbacksbadet består av inomhusbad och sommartid också av utomhusbad. Ekbacksbadet erbjuder aktiviteter och kurser för allt ifrån bäbisar till pensionärer.

Ekonomi och styrning

Enheten Ekonomi och styrning är kommunstyrelsens beredande och verkställande organ för den övergripande ekonomiprocessen samt modellen för styrning och ledning. Enheten har en konsultativ och samordnande roll mot nämnderna och förvaltningarna i ekonomifrågor. Som ägare av ekonomiprocessen ska enheten skapa förutsättningar för god ekonomisk förvaltning, erbjuda service och stöd i processen och driva på utvecklingsarbetet inom området. Kommunens styrmodell består av vision, värdegrund, strategiska områden, mål och mätningar.

Huvuduppgifterna på enheten är att samordna och administrera kommunens budgetarbete, ge kommunledningen beslutsunderlag för ekonomisk planering, verksamhetsstyrning, medelsförvaltning, bokslut, årsredovisning, delårsrapporter, systemansvar för ekonomi- och beslutstödssystem, stiftelser samt kundfakturerings med tillhörande inbetalningar och

kravverksamhet samt hantering runt leverantörsfakturor med tillhörande utbetalningar. Enheten har även en samordnande roll avseende ekonomiprocessen i kommunkoncernen.

HR-enheten

HR-enhetens uppdrag är att vara kommunens samlade och högsta kompetens när det gäller alla HR-frågor inom kommunen. HR-enhetens tar avstamp i värdegrunden PUMI samt områdena ledarskap/medarbetarskap, arbetsmiljö och hälsa, kompetensförsörjning, likabehandling och mångfald som lyfts fram i kommunens policy för personalpolitik. HR-enhetens arbete sker i nära samråd och dialog med alla förvaltningar och bolag. HR-enheten ska även utforma kommunövergripande styrdokument i form av policyer och riktlinjer inom HR-området i enlighet med gällande lagar, föreskrifter och avtal och de beslut som fattas i kommunens beslutande organ och utifrån gemensamma värderingar och förhållningssätt.

Näringsliv och turism

I Arboga ska det vara inspirerande och enkelt att driva företag. Arboga ska vara en inspirerande plats med tydlig kulturell och historisk profil, som erbjuder ett stort utbud av upplevelser till både boende och besökare. Marknadsföringen ska bidra till att skapa en lockande bild av Arboga som infrias och förmedlas vidare. I uppdraget ingår även att arbeta i samarbete med Köping och Kungsör enligt den gemensamma näringslivsstrategin med utgångspunkt i attraktivitet och kompetens.

Näringsliv & turism ska:

Bidra till att skapa ett gott företagsklimat.

Genom att utveckla och underhålla en positiv attityd till företagsamhet och kunskap om branscherna. Samt att sörja för hög service, korta beslutsvägar, bra information och tydliga besked.

Underlätta för företagen.

Genom att skapa goda förutsättningar för etablerade och nya företag med kommunens samlade resurser, företagsstöd och övriga aktörer. Samt ha en nära dialog med företagen i kommunen vad gäller verksamhet, kompetensförsörjning, planer och behov inför framtiden.

Marknadsföra kommunen som en bra plats att driva företag på.

Genom aktivt etableringsarbete och bra planförutsättningar verka för ett differentierat näringsliv som står emot konjunktursvängningar och en tillväxt av arbetstillfällen som matchar befolkningsutvecklingen.

Förmedla bra information om besöksutbudet.

Genom att nå både boende och besökare både fysiskt och digitalt. Vara uppmärksamma på trender, och händelser i regionen och informera näringen om densamma. Samt verka för ett gott värdskap som bidrar till en positiv upplevelse av Arboga.

Underlätta ett gästvänligt och upplevelserikt utbud.

Genom att erbjuda en coachande attityd gentemot näringen, bra arenor för evenemang och stöd i form av punktinsatser. Samt främja samarbete mellan besöksnäringens företag och evenemangsarrangörer genom att ha en god kontakt med dessa och lyssna efter vad som efterfrågas av besökarna och besöksföretagen.

Lyfta staden Arboga under platsvarumärket "Arboga – plats för inspiration".

Genom att lyfta evenemang, aktiviteter, personer, natur, konst med mera i en rad mediekanaler samt mötesforum i varumärkets namn. Samt att få företag och kommuninvånarna att känna en stolthet över staden och bli Arboga-ambassadörer.

Upprätthålla kommunens grafiska profil.

Genom att överse och granska material från kommunens förvaltningar så det håller hög kvalitet. Samt bistå med produktion till kommunens övriga förvaltningar tillsammans med kommunikationsenheten.

Samhällsbyggnadsenheten

Samhällsbyggnadsenhetens huvudsakliga ansvar och uppdrag är att med sikte på strategisk samhällsbyggnad arbeta med fysisk planering, såväl kommunens översiktsplan som med detaljplaner, samt arbeta med markanvisningar, exploateringsavtal, förvärv och försäljning av fastigheter. Därutöver ansvarar enheten för upplåtelse av kommunens markinnehav samt kommunens deponier liksom för kommunens karttjänster och geografiska informationssystem (GIS). På uppdrag av lantmäteriet utför enheten förrättningsförberedande åtgärder. Inom enhetens ansvar ligger även ajourföring av byggnads- och adressregistret samt namngivning av gator och kvarter.

Teknisk verksamhet

I samband med bildandet av ett driftbolag för den tekniska verksamheten, Arboga Kommunalteknik AB, behövs viss teknisk verksamhet under kommunstyrelsen. VD:n för AKTAB är tillika teknisk chef i kommunen. Ingen övrig personal finns utan kommunstyrelsen beställer verksamhet av driftbolaget.

I teknisk verksamhet under kommunstyrelsen finns; driftansvar avseende kommunens samlade infrastruktur, kommunens skogsinnehav, gallring och avverkning, ansvar för planering, beredning, projektering och projektledning av kommunens investeringsprojekt, ansvar för kommunens investerings- och exploateringsprojekts planering, beredning, samordning, projektledning och utförande, fiber- och fiberutbyggnad, ansvar för kommunens kvarvarande fastigheter/byggnader.

Kommunstyrelsen har delegerat ansvar till teknisk chef för att bland annat besluta att teckna avtal om blomlådor som farthinder, lokala trafikföreskrifter, nyttjande till annans mark inklusive vägrättsområde för kommunens fiberanläggning, ledningsrätt hos lantmäteriet för kommunens fiberkanalisation och fiber kablar, företråda kommunen vid ledningsrättsförrättningar hos lantmäteriet avseendekommunens fiberkanalisation och fiberkablar, trafikuppgifter om flyttning av fordon, parkeringsövervakning, transportdispenser, trafikordningsplaner, schakttillstånd, upplåtelse av allmän platsmark, torghandel.

Kommundirektör

Tillsammans med förvaltningscheferna planerar, samordnar och utvecklar kommundirektören hela den kommunala verksamheten. Han är anställd av kommunstyrelsen, det är också den som ger honom hans uppdrag och han redovisar förstås verksamhetens resultat till dem.

Samarbetet mellan kommundirektören och kommunstyrelsen är viktigt för kommunens utveckling eftersom han också lägger förslag på kommunstyrelsens bord. Kommundirektören leder kommunledningsgruppen som består av förvaltningschefer, vd:ar för de helägda bolagen och nyckelfunktioner i kommunstyrelseförvaltningen. En av ledningsgruppens viktigaste uppgifter är att se till att förvaltningarna och bolagen samordnar sitt arbete och att hela verksamheten har ett strategiskt kommunperspektiv i de utvecklingsprojekt som kommunen driver.

Kommundirektören bevakar och samordnar också det som händer i Västra Mälardalens Kommunalförbund, Västra Mälardalens Myndighetsförbund och Räddningstjänsten i Mälardalen. Han är också kommunens representant i den regionala ledningsgruppen. Kommundirektören är förvaltningschefernas chef och han är också chef för kommunstyrelseförvaltningen med dess enheter. Kommundirektören är dessutom koncern-*vd* för moderbolaget Rådhuset i Arboga AB.

Nuläge och framtid

Under denna rubrik sker en beskrivning och värdering av verksamhetens nuläge, framtid och dess utmaningar.

Allmänt

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat åren 2020–2022 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om totalbefolkningen skulle bli oförändrad så blir det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. I Arboga finns stort behov av en ny grundskola och ytterligare platser inom vård och omsorg.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och att se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektiviseringar/ omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar och demografiförändringar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. För att kunna få fler etableringar till Arboga är det avgörande att få en betydligt bättre elförsörjning än nuläget. Ett arbete pågår tillsammans med Vattenfall och Mälarenergi.

Ledarskap och medarbetarskap

Att ständigt arbeta med ledarskapsutveckling och ge våra chefer rätt förutsättningar för att bedriva ett gott ledarskap är en viktig pusselbit för att kommunen ska uppfattas som en

attraktiv arbetsgivare. Att behålla våra chefer och attrahera nya är av yttersta vikt för att vi ska få god kvalitet och måluppfyllelse i våra verksamheter. Därför behöver medel avsättas för att införa en ledarskapsutbildning som utvecklar det personliga ledarskapet och rustar våra chefer i allt mer utmanande värld.

En satsning på att utveckla medarbetarskapet hos våra medarbetare behöver påbörjas nästa år. Medarbetarskap handlar om att ta ansvar för sitt arbete och bidra till verksamhetens utveckling. En medarbetarutbildning innehåller bland annat medarbetarens roll och skillnaden på roll och person, förståelsen för organisationen och det sammanhang medarbetarna arbetar i. Hur ett effektivt samarbete och samspel fungerar och hur vi kommunicerar sakligt och i rätt forum. Medel behöver avsättas för att tillsätta resurs som kan genomföra en medarbetarutbildning.

Lönepolitik och löneöversyn 2024

En del i att vara en attraktiv arbetsgivare handlar om att erbjuda konkurrenskraftiga löner. Kommunens löneläge i förhållande till omvärlden kartläggs och analyseras årligen. Alla löneavtal inom kommunen går ut i mars 2024 vilket innebär att det kommer ske en stor avtalsrörelse för kommunsektorn i början av nästkommande år. Industrins så kallade märke som sattes i mars 2023 kommer påverka avtalsrörelsen och Arboga kommun kommer behöva ta höjd för att fortsatt kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner så att vi klarar rekryteringsutmaningen av bland annat lärare, sjuksköterskor, undersköterskor, kockar och andra specialistfunktioner.

Kommundirektör

För att möta framtidens utmaningar är det viktigt med strategiskt och operativt kvalitets- och utvecklingsarbete i samverkan med kommunledning, förvaltningar och kommunerna i Västra Mälardalen. Det viktiga arbetet med den fördjupade samverkan mellan Köping, Arboga, Kungör och Surahammars kommuner fortsätter och utmaningen i samverkan är att hitta nya vägar för att klara välfärdsåtagandena. Det kräver organisationer som vågar tänka nytt, mod och uthållighet innan det ger önskad effekt. En viktig pusselbit som gör samverkan unik är att näringslivet är med och driver arbetet framåt.

Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt påbörjades under 2021 där kommunledningen identifierat behovet av översyn och utveckling. Under 2022 slutfördes vissa av dessa projekt och vissa kommer pågå även under 2023. Exempel på projekt som pågår under 2023 är gemensamt driftbolag inom VA med Kungsörs kommun, politisk inriktning mandatperioden 2023–2026 och översyn och omfattning av fritids- och kulturförvaltningen.

Administrativa enheten

Den 1 juli 2023 börjar den nya administrativa enheten sitt arbete. I enheten ingår kommunstyrelseförvaltningens kansli, kommunikationsenheten och fritids- och kulturförvaltningens kansli. Under enheten sorterar biblioteket och Ekbacksbadet. Förberedelser inför starten har genomförts och arbetet med att starta upp den nya enheten kommer fortgå ett bra tag. I samband med omorganisationen ses roller, ansvar och arbetsuppgifter över för de medarbetare som kommer arbeta på den nya enheten.

Tjänsten som utredare har under perioden januari till april varit vakant efter det att tidigare utredare fått den nyinrättade tjänsten som digitaliseringssamordnare. 24 april tillträder nyanställd utredare.

Kanslichefen och kansliassistenten går i pension under våren/försommaren. Kanslichefen ersätts från 1 maj av en administrativ chef som får ett utökat ansvar, med ansvar för fler verksamheter. Ersättningsrekrytering pågår för kansliassistenten och i samband med detta ändras titeln till registrator. Tjänsten som förvaltningschef för fritids- och kulturförvaltningen tas bort och i stället inrättas en tjänst som utredare. Det innebär att antalet utredare på enheten utökas från en till två. Rekrytering till tjänsten planeras till hösten 2023.

Utveckling av gemensamma rutiner och arbets sätt för sekreterare i nämnder, registratorer och handläggare pågår som en fortsättning av den digitalisering av sammanträdesprocessen som genomförts för samtliga nämnder. Även bolagen i den nu bildade rådhuskoncernen digitaliserar sammanträdesprocesserna. Ett projekt med införande av single sign-on har genomförts under hösten 2022, men fortfarande återstår slut-tester.

Förebyggande rådet har haft en fortsatt samordnande roll i kommunens folkhälso- och trygghetsarbete. Utifrån ett kunskapsbaserat arbets sätt har en samverkansöverenskommelse tagits fram tillsammans med polisen för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Arboga. För att utveckla kommunens säkerhetsarbete och skapa en effektivare samordning för trygghet har IT-systemet Embrace införskaffats och tillämpas idag av flera aktörer i kommunen.

Den nya säkerhetsskyddslagen kräver att planer och rutiner tas fram för kommunens säkerhetsskyddsarbete.

Beslut om e-förslag har fattats och förberedelser pågår för införandet.

Kommunikatörerna fortsätter arbetet med införandet av den grafiska profilen och varumärket tillsammans med kommunens marknadsförare. Införandet av ny "insida" kommer behöva fortsätta under 2023.

Ekonomi och styrning

Det pågår ett kontinuerligt arbete på enheten att se över rutiner och processer för de grundläggande delarna i vårt uppdrag. Ett arbete med förändringar som kanske inte alltid syns utåt och heller inte är så pass stora att de behöver ta plats i en verksamhetsplan. De större förändringar som genomförs planeras och prioriteras vi inom ramen för enhetens verksamhetsplanen för varje år. Det som varit högt prioriterat under tidigare år har varit införandet av beslutssystemet Hypergene. Under 2022 har de moduler som ingår i grundutförandet införts. Implementeringen har även fortsatt under 2023 för de delar som avser verksamhetsstyrning.

Ska även delar såsom budget och prognos i beslutsstödsystemet implementeras behöver ett särskilt ställningstagande och beslut tas. Arbetet med nulägesanalyser där vi själva tar fram dessa ingår numera som en del i vårt års-hjul och kommer presenteras årligen. Arbetet med

förberedelser för införande av e-handel pågår såsom förberedelser kring inköpsorganisation, öka avtalstrohet. Vid införandet av ett e-handelssystem krävs samsyn mellan berörda kommuner kring prioritering och beslut behöver fattas gemensamt för investeringen så att Västra Mälardalens kommunalförbund kan påbörja arbetet med upphandling. Vårt arbete under 2023 fokuserar på att förbereda oss inför införandet av ett e-handelssystem.

Med anledning av de ekonomiska utmaningarna nu och i framtiden samt de demografiska förändringarna så är det viktigt att resursfördelningsmodellerna tar hänsyn till bland annat hur åldersgrupperna i befolkningen utvecklas. Resursfördelningen har en central roll för ekonomistyrningen. Det gäller förmågan att använda medlen effektivt och med begränsade resurser klara av behov och nå uttalade mål. Därför är det viktigt med de modeller för resursfördelning som kommunen utvecklat och infört. Det finns behov av utvärdering och eventuellt utveckling av de modeller vi idag använder så att resursfördelningen styr i den riktning som de politiska ambitionerna anger och bidrar till god hushållning av resurser.

Andra områden som prioriteras under 2023 är införandet av gemensamt driftbolag för VA Arboga-Kungsör, översyn av riktlinjer för taxor med tillhörande rutiner och mallar, riktlinjer för investeringar, internhyresmodell och internprissättning, externt hyrda lokaler, leasing m fl.

När det gäller översyn av internhyresmodell, externt hyrda lokaler kommer arbetet med stor risk förskjutas till 2024 på grund av tjänstledighet större delen av innevarande år.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering, vilket blir extra viktigt med de utmaningar ekonomiskt vi ser både nu och för framtiden. Inte minst behov av upprustning av lokaler och nybyggnation. Perspektiven behöver omfatta de helägda bolagen i vår gemensamma planering och utvärdering av verksamheten. Fokus behöver fortsatt vara på den totala kommunnyttan. Med tanke på det ansträngda ekonomiska läget kan viktiga investeringar i ökad digitalisering riskera att senareläggas i tid och effekter av genomförd investering därmed dröja. Effektivisering genom ökad digitalisering kräver ofta även samverkan för att om möjligt kunna dela på kostnader och resurser när verksamheten inte själva har tillgång till egna eller har begränsat ekonomiskt utrymme. Samverkan möjliggör genomförande och är en styrka men ökar också beroendet av andras prioritering. Ett exempel som berör enheten är just införandet att införa e-handel som kräver ett gemensamt ställningstagande.

Beslutsstödsystem: Om vi ska utöka med ytterligare moduler i vårt beslutsstödsystem såsom budget och prognos medför detta i så fall ökade kostnader och ett särskilt beslut behöver fattas i så fall.

HR-enheten

Arbetsmiljöfrågorna och ledarskapsfrågorna är i fortsatt fokus för att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna trygga kompetensförsörjningen framåt. Aktiviteter och insatser kommer att arbetas med utifrån de kompetensförsörjningsplaner som har tagits fram. Att erbjuda en god arbetsmiljö där fokus ligger på möjlighet till återhämtning både under arbetsdagen och efter arbetet är viktiga frågor framåt.

Kommunens sjuktal behöver minska och medel för att genomföra riktade åtgärder och i än högre grad arbeta med förebyggande insatser behöver genomföras. Detta ska syfta till att öka frisknärvaron och att medarbetarna känner att de mår bra och känner engagemang i sitt arbete.

HR-enheten leder arbetet med ledarskaps- och medarbetarskapsfrågorna och det finns fortsatt utvecklingspotential att arbeta vidare med dessa områden. En del i att vara en attraktiv arbetsgivare handlar om att erbjuda konkurrenskraftiga löner. Kommunens löneläge i förhållande till omvärlden kartläggs och analyseras årligen.

Näringsliv och turism

Under perioden 2024–2026 kännetecknas Näringsliv & turism av satsningar på - Strategiarbete - Attraktionsprojekt - Marknadsföringsprojekt - Externt kommunikationsstöd vid nationella satsningar - Fördjupnings- och lärandeprojekt med bäring mot Arbogas effektsituation och nuvarande och kommande elöverföringskapacitet samt mot internt framtagningsarbete av etableringsplan. Etableringsplanen kommer bl.a. ha en tydlig skärning gentemot Samhällsbyggnadsenheten och det långsiktiga behovet av exploateringsbar industri- och verksamhetsmark.

Dessa satsningar syftar till positionera Arboga i en nationell kontext, stärka Arbogas roll som boende- och arbetsort och öka antalet invånare, företag och besökare. Processen under mandatperioden inleds (2023) med ett strategiarbete med externt upphandlad part, studier tillsammans med nationellt ledande analysföretag och interna och externa dialoger med arbetsgivare, myndigheter och intresseorganisationer. Initialt beräknas budgetvärdet ligga på 250 000 kr (2023), för att därefter snitta på 500 - 750 000 kr per år (2024–2026). Under 2023 är vår förhoppning att befintliga resurser inom budget kan tas i bruk för uppstart av strategiarbete och attraktionsprojekt, men inför en kostnadsmässig uppskalning 2024–2026 behöver vår enhet ytterligare medel.

Samhällsbyggnadsenheten

Nuläget

I dagsläget Samhällsbyggnadsenheten underbemänsnade vad gäller personella resurser men även ekonomiska resurser för att driva det strategiska planeringsarbetet framåt. Samtidigt har enheten fler aktiva uppdrag än vad enheten haft tidigare. Detta ställer höga krav på de medarbetare som finns inom enheten.

Nya lagkrav kräver upprättandet av nya strategiska dokument för kommunen samt revidering av befintliga strategiska dokument gör att arbetsbelastningen är hög.

Rekrytering av två medarbetare har skett under våren och de kommer att tillträda tidig sommar respektive sensommaren 2023. Under sommaren kommer enheten ha en sommarjobbbar samt ha en vakant tjänst.

Aktiva planuppdrag uppgår till 16 stycken med olika prioriteringsgrad. Fokus ligger på att ta fram en diversifierad bostadportfölj för att kunna erbjuda medborgaren samt potentiella inflyttare en variation av bostäder samt upplåtelseformer.

Framtiden

De kommande åren kommer att präglas av ett intensifierat strategiskt arbete. Allt ifrån revidering av Översiktsplanen, framtagande av en vattentjänstplan och arbetet med en nätplaneringsprocessen för att stå rustade för framtidens effektbehov.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen

En förutsättning för att leva upp till kommunens mål är en hållbar och digital samhällsbyggnadsprocess. Att medel öronmärks till utredningar för framtagandet av strategiska verktyg samt för framtagandet av nya detaljplaner.

Utredningar och åtgärder i detaljplaneprocessen samt fastighetsbildningsåtgärder betalas ur driftbudgeten, i de fall där det inte finns privat exploatör. Samhällsbyggnadsenhetens anslag för denna typ av åtgärder behöver öka med cirka 500 000 - 1 000 000 kronor för att inte riskera att detaljplanearbeten och genomförande av detaljplaner avstannar och på sikt leder till avstannande utveckling av Arboga kommun.

Teknisk verksamhet

Sedan organisationsförändringen 2018/2019 då Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB bildades har anpassningar genomförts av ansvar, roller och ekonomi mellan kommunen och bolagen. Framförallt gäller det gränsdragningar och gränssnitt mellan kommunstyrelsens tekniska verksamhet, samhällsbyggnadsenheten och driftbolaget AKTAB. Här behöver ansvar och roller klargöras vilket kan innebära organisationsförändringar. Tillkommande kostnader med anledning av investeringar uppgår inom tekniska verksamheten under 2024 till cirka 1,5 miljoner kronor där den huvudsakliga kostnaden avser dammanläggning hamnbassäng (Herrgårdsbron).

Västra Mälardalens kommunalförbund

Västra Mälardalens Kommunalförbund är ett förbund som är bildat mellan fyra kommuner; Köping, Arboga, Kungsör och Surahammar. Medlemskommunerna har lämnat över delar av den kommunala verksamheten till förbundet. VMKF ansvarar för att ge service och tjänster inom flertalet verksamhetsområden till fyra kommuner, dess bolag och förbund. Uppdraget kan jämföras med en kommun i storleksordningen av 60 000 invånare. Under de senaste åren har uppdragets volym ökat samt även dess komplexitet. Flertalet av våra tjänster kräver olika former av specialistkompetens och det förväntas att vi som stödorganisation ska leverera tjänster med god kvalitet och hög servicenivå. Ökad styrning och samordning av kommunernas och bolagens

tjänster via VMKF bidrar till effektiviseringar, samsyn och ökad kvalitet. Vi vill vara en bra samarbetspart till våra medlemskommuner och dess bolag.

Förbundsledningen tog fram fokusområden under hösten 2021 i syfte att prioritera vissa områden för att nå dem övergripande målen. Fokusområdena kommer att fortgå under planperioden 2024–2026.

- Utveckling & digitalisering- Med verksamhetsutveckling menar vi ständig förändring och förbättring av våra verksamheter.
- Relationer (klimat, bemötande) - Med relationer menar vi att vi hjälper varandra, både inom och utanför vår verksamhet på ett positivt och nyfiket sätt.
- Kommunikation -Med kommunikation menar vi hur vi interagerar med våra medlemskommuner och våra medarbetare.
- Kompetens -Med kompetens menar vi att nyttja våra resurser, kompetensutvecklar och växlar för att möta framtiden.

VMKF föreslår följande för verksamhetsutveckling. Att införa säker e-post och videokommunikation, totalt drift 550 tkr och investering 100 tkr. Kostnaden 2024 för Arbogas del år 2024 155 tkr. E-handelssystem med utbyte av avtalsdatabasen, 940 tkr år 2024. Kostnaden för Arbogas del år 2024 224 tkr.

För medlemsbidraget räknar VMKF upp med löneuppräknings 3,3, medan KPIF 1,2% hanteras som effektivisering motsvarande 330 tkr inom egen budget. Vid uppräknings har VMKF även räknat med att börja använda Hypergene beslutstöd till en ökad kostnad med 370 tkr, samt införande av e-signering. Vilket medför en totalt ökad kostnad för båda dessa delar för Arbogas del. När det gäller tjänst som Dataskyddsbud 0,5 tjänst samt Informationssäkerhetssamordnare 0,5 tjänst så innebär det kostnaderna ökar för Arbogas år 2024 del med 283 tkr.

När det gäller opåverkbara kostnader såsom kostnader för Microsoftlicenser ökar dessa med totalt cirka 2 600 tkr åren 2023–2025. Lika gäller licenskostnader VISMA 350 tkr. Pensionskostnadernas ökning med 1 500 tkr från 2023 till 2024, utgår utifrån prognos i december 2022 och utgör en osäker post som kompenseras för tidigare år.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Västra Mälardalens Myndighetsförbund är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörns kommuner. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energi- och klimatrådgivning. Förbundet har sedan 2011, då det bildades, gjort positiva resultat och byggt upp en stabil ekonomi med ett eget kapital på ca 3 mkr. Enligt förbundets fastställda riktlinje får det egna kapitalet inte uppgå till mer än 3 mkr. Förbundet drivs till cirka 55 % med driftbidrag från medlemskommunerna samt till cirka 45 % med intäkter enligt förbundets taxa för handläggning av ärenden inom förbundets olika ansvarsområden.

Förslag till plan för 2024–2026 har redovisats till direktionen och som redovisar verksamhetens nuläge och framtid med en ekonomisk avstämning. Planen visar på förändringar som innebär ett behov av utökat medlemsbidrag 2024 med totalt cirka 1 100 tkr. Enligt fördelningsprincipen motsvarar det för Arboga 60 % ett ökat bidrag med 659 tkr och för Kungsör 40 % ett ökat bidrag med 440 tkr.

Utöver pris- och löneuppräknings behovs bidraget/avgiften från Arboga kommun öka med cirka 600 tkr med anledning av ökade pensionskostnader och minskade bygglovintäkter.

Överförmyndarnämnd

Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd är en samverkansorganisation för överförmyndarverksamheten i kommunerna Arboga, Hallstahammar, Kungsör, Köping och Surahammar. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet och arbetar för att samhällets mest utsatta inte ska drabbas av ekonomisk och rättslig förlust. Nämndens uppdrag är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden har också i uppdrag att utreda behovet av ställföreträdare. Utöver det ska nämnden rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Regeringen har höjt prisbasbeloppet för 2023 från 48 300 kr till 52 500 kr. Reseavdraget har också höjts från 18,5 kr till 25 kr per mil. Arvodet för ställföreträdare bestäms i procent av prisbasbeloppet. Ställföreträdare erhåller också kilometerersättning för de resor som är hänförliga till uppdraget. För Arboga kommuns del avser ökade kostnader med 57 tkr för 2024.

Räddningstjänsten i Mälardalen

Förbundet benämns Räddningstjänsten Mälardalen som förkortas RTMD. Medlemmar i kommunalförbundet är Västerås Stad, Köpings kommun, Arboga kommun, Hallstahammars kommun, Surahammars kommun och Kungsörs kommun.

Kommunalförbundet ska under gemensam ledning hålla en för medlemmarna ömsesidig räddningstjänst samt därtill hänförligt förebyggande och angränsande verksamhet inom området samhällsskydd, räddning och beredskap, i ett för alla medlemmar lika grunduppdrag och i tilläggsuppdrag utifrån respektive medlems eller annan intressents behov. Samordningen under gemensam ledning inom kommunalförbundet syftar till att möta nya och ändrade krav lokalt och i regionen samt att mer kraftfullt kunna utveckla arbetssätt och erfarenhetsutbyte.

Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar enligt lag om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789). Detta fråntar inte medlemmarnas ansvar enligt denna lagstiftning i rollen som fastighetsägare och nyttjanderättshavare eller medlemmarnas ansvar för civil beredskap. Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar enligt lag om brandfarliga och explosiva varor samt förordningen (2010:1075). Detta fråntar inte medlemmarnas ansvar enligt denna lagstiftning i rollen som tillståndshavare och föreståndare. Kommunalförbundet är den nämnd som anges i 3 kap 11 § lag om skydd mot olyckor (2003:778) och 26 § lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011). Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar i enlighet med lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga

kemikalieolyckor samt förordningen (1999:382). Detta med undantag för medlemmarnas ansvar som avser miljö- och hälsoskyddsfrågor inom nämnda lag. Kommunalförbundet ska biträda medlemmarna i samhällsplaneringen genom att utifrån plan- och bygglagen bistå i plan- och byggprocessen.

En översyn pågår av förbundsordningen vilket även inkluderar ekonomiska delar så som medlemsavgifter, pensioner och indexuppräknig.

Ekonomisk avstämning, drift

Bokslut 2022	Prognos senast prognos 2023	RAM 2023	Tidigare fattade beslut	Priskomp. (netto) exkl. löne-översyn	Volym	Riktad ramreduktion	RAM 2024
132 119	0	156 566	600	2 378	0	-2 026	157 518

När kommunfullmäktige i november 2022 beslutade om nämndernas och styrelsens ekonomiska ramar för år 2023 krävdes effektiviseringar och besparingar i verksamheten för att få ett resultat större än noll. Kommunstyrelsen (inklusive kommunfullmäktige och överförmyndaren) har erhållit en ram år 2023 uppgående till 148 869 tkr. Utgångspunkten är den ekonomiska ramen år 2022. Sedan har förändringar skett med anledning av prisökningar och kapitaltjänstkostnader. Styrelsen har fått en uppräknig i ramen för pensionskostnader för AKTAB, VMKF och VMMF samt Tjänsteperson i beredskap (TiB). Styrelsen har även fått en riktad ramjustering nedåt baserat på 2,14 procent av nettobudgeten. Denna justering motsvarar 1,7 miljoner kronor exklusive driftbidrag AKTAB plus ytterligare 0,7 miljoner kronor för detta driftbidrag. För att få en ekonomi i balans behövs ett antal åtgärder. Dels för att täcka ökade kostnader, dels åtgärder till den riktade ramjusteringen. Ökade kostnader består av övervakning, bidrag ViS, anläggningar, lönekontoret VMKF, digitaliseringssamordnare, grafisk profil, fackliga företrädare och beslutsstödsystem. Åtgärder till den riktade ramjusteringen består förutom av generella neddragningar i verksamheten av borttag buffert för bostadsanpassningsbidrag, VMKF och kollektivtrafik samt några personalvakanser i avvaktan på avslutad rekrytering. Den helårsprognos som gjordes i tertial 2023, baserad på utfallet januari till mars, visar på en ekonomisk balans för kommunstyrelsen.

Den preliminära ramen för 2024 som angavs på ledningsdialogen i mars 2023 innebar ett effektiviseringskrav på cirka 1,4 miljoner kronor för kommunstyrelsens verksamheter. För att kunna bibehålla nuvarande verksamhet till samma omfattning och kvalitet, med hänsyn tagen till både kostnadsökningar och kostnadsminskningar, behövs inklusive effektiviseringskravet en utökning av ramen med cirka 1,7 miljoner kronor. För att kunna genomföra ytterligare satsningar i det som beskrivs under rubriken Nuläge och framtid inom förvaltningen behövs ytterligare cirka 1 miljon kronor. Sedan finns ytterligare behov av tillskott till VMKF, VMMF, RTMD, AKTAB och Överförmyndarnämnden samt driftkonsekvenser med anläggning av investeringar.

Investeringar 2024-2027

Investerings-projekt, tkr	Total investerings-utgift ¹	Budget 2023 ²	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Markförvärv		7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Nytt kommunvapen skyltar, platsvarumärke etc		0	0	1 000	0	0
Näringsliv och turism, skyltar		1 000	0	0	0	0
Utrustning KF sal		100	0	0	0	0
Övriga inventarier		200	200	200	200	200
Digitaliseringsprojekt		500	0	0	0	0
Digitalisering detaljplaner		100	0	0	0	0
GIS		182	0	0	0	0
Kägelbana		0	1 000	0	0	0
Röda portalen från Ahllöfsgatan		0	300	0	0	0
Totalt Kommunstyrelseförvaltningen		2 082	1 500	1 200	200	200
Elljusspår söder		1681	0	0	0	0
Friluftsbad		100	100	100	100	100
Elljusspår, (Elljusspår Norr och Söder) inkl utegym norr		0	100	100	100	100
Spår och leder		200	0	0	0	0
Ekbacksbadet, Process,reningsanläggning		0	500	1000	500	500
Övrigt anläggningar		0	110	100	0	0
Totalt Fritidsanläggningar		1 981	810	1300	700	700
Trafiksäkerhetsåtgärder		500	500	500	500	500
Trygghet- och tillgänglighetsåtgärder		300	300	300	300	300
Total Trafik, trygghet, tillgänglighet		800	800	800	800	800
Fiber		6 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Gator, vägar, GC		2 200	4 000	4 500	4 000	4 000
GC Engelbrektsgatan		900	0	0	0	0
GC Sofiedahlgatan		1 000	0	0	0	0
Storgatan	26 000	15 605	2 500	0	0	0

Gata Alphyddan		800	0	0	0	0
Gatubelysning		1080	2 000	2 000	2000	2000
Ny infart Vasagymnasiet	5 500	5 000	0	0	0	0
Broar- och tunnar		1 000	1 500	1 500	1 500	1 500
Ny Grundskola infrastruktur	16 000	5 000	7 000	3 000	1 000	0
Beläggnings- UH övrigt		6 700	7 000	7 300	7 600	7 900
Lekparker		200	1 000	800	800	800
Utsmyckning torg/centrummiljö		300	100	100	100	100
Totalt Gator, vägar, broar, lekplatser, gc-vägar		39 785	25 100	19 200	17 000	16 300
Nytorget	15784	784	5 000	10 000	0	0
Fördjupad stabilitetsutredning etapp 3-8 utförande	9 500	1 499	1 000	7 000	0	0
Stabilitetsutredning Strandvägen-Ladbron		0	0	0	500	1 500
DV- pumpstationer		0	1000	1 000	1000	1000
DV- brunnar i gatu- och parkmiljö		0	200	200	200	200
Övrig infrastruktur		2 283	7 200	18 200	1 700	2 700
Expl Sätra Nordväst		500	0	0	0	0
Åbrinken etapp 3 Krakaborg	30 000	0	0	0	0	0
Syrenen	2 500	2000	0	0	0	0
Kastanjen	2 500	800	0	0	0	0
Fågelsjövägen Brattberget		500	0	0	0	0
Exploatering		3 800	0	0	0	0
Summa		63 731	46 410	51 700	31 400	31 700
¹ Vid fleråriga investeringsprojekt						
² Inklusive kompletteringsbudget						

Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde respektive investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. Styrelsen och nämnderna förutsätts att inte överskrida ramarna och vid befarad avvikelse ska i första hand omprioritering ske.

För större och/eller strategiska investeringar beslutar kommunfullmäktige om totalutgiften för projektet. Förskjutningar mellan åren kan ske och uppföljning ska ske vid prognostillfällen och i samband med kompletteringsbudget. Kompletteringsbudget, för investeringar som inte slutförts inom kalenderåret, beslutas av kommunfullmäktige i samband med beslut om årsredovisning. Kompletteringsbudget medges endast för de investeringar som inte hunnit slutföras under det aktuella kalenderåret. Betalningsplaner för större investeringar ska lämnas till kommunstyrelseförvaltningens ekonomienhet för planering av likviditeten.

Markförvärv

Det är av stor vikt att kommunen har egen markreserv för kommande utveckling. Marken behövs både för framtagande av nya bostadsområden och verksamhetsområden, men även såsom bytesmark för att kunna förvärva bättre belägen mark. Att, när tillfälle ges, komplettera markreserven är nödvändigt för kommunens möjlighet att styra Arboga kommuns utveckling. Om kommunen saknar lämplig byggklar mark kan det bli dyrt, och kanske omöjligt, att senare närmare in på exploatering frivilligt förvärva mark.

Kommunstyrelseförvaltningen

Kägelbanan i Ahllöfsparken är i stort behov av fasadrenovering, och översyn av tak. Röda portalen till parken från Ahllöfsgatan behöver renoveras alternativt ersättas av ny konstruktion.

Fritidsanläggningar

Fritidsanläggningar avseende friluftsbad och spår- och leder har under 2022 flyttats till kommunstyrelsen. Medlen från 2024 och framåt utgörs av planerat underhåll av befintliga anläggningar.

Eckbacksbadet avser teknisk verksamhetsutrustning som ej är överflyttad till fastighetsbolaget.

Trafik, trygghet och tillgänglighet

Medel för omfattar bland annat projekt i samban med planerat VA- arbete i Snarhemsvägen där hastighetsdämpande- och trygghetshöjande åtgärder i form av avsmalningar byggs. Medel avsätts också till att förstärka belysningen vid övergångställen.

Fiber

Avser investering i kommunens övergripande fiberstruktur. Här finns osäkerhet kring strategi och planering. Säkerheten kring verksamhetsfiber bör utredas och prioriteras. För 2023 finns planer på att förvärva kanalisation för att fibrera verksamhetslokalerna i Götlunda, och att fortsätta efteransluta fastigheter inom lättillgängliga områden.

Gator, vägar, broar, lekplatser och gång- och cykelvägar

Gator, vägar och GC- vägar avser kompletteringar eller ombyggnationer av hela eller delar gatustrukturen. Budgeterade medel avser större åtgärder inom området gata, väg, GC som ej inryms inom driftbudget, då dessa åtgärder är av mer omfattande karaktär, exempelvis byte eller renovering av hela eller delar av gatuöverbyggnad, utbyte eller uppgradering av kraftkablage och fundament till gatljusanläggning samt åtgärder av befintlig skyltanläggning. Större åtgärder avseende vägtrummor och kanalisation samt större åtgärder på GC- nätet eller mer omfattande trafiklösningar.

Projektering avseende gång-och cykelväg etapp 2 Engelbrektskatan samt gång- och cykelväg längs Sofiedalskatan mot nya LSS-boendet Alphyddan 2 pågår. Produktion för Engelbrektsleden

planeras starta under sommaren 2023 För produktionsstart av GC Sofiedalsgatan inväntas beslut om byggnation av LSS- boende.

Storgatan avser renovering och viss ombyggnation av Storgatan och dess anläggningar. Storgatan planeras som årsöverskridande över 2024, då hänsyn bör tas till återställningsarbeten etappvis.

Gatubelysning. Årlig budget avseende bland annat större seriebyten eller byten av komponenter i gatljusanläggningen. Detta kan med fördel utföras parallellt med ett pågående investerings eller exploateringsprojekt.

Åtgärder enligt broplan är renoveringsåtgärder av kommunens bro- och tunnelanläggningar. Ny besiktning och revidering av åtgärdsplan utförs under 2023.

Beläggningsunderhåll avser övergripande åtgärder utifrån årlig beläggningsplan.

Infrastruktur, ny grundskola. Under 2023 påbörjas arbetet med infrastrukturen för den nya grundskolan. Inledande arbeten avser ledningsflytt av befintligt VA och fiber inom fastigheten samt samförläggning av ledning för Teknikbackens framtida vattenförsörjning för snöttillverkning. Parallellt påbörjas arbetet med förberedande arbeten kopplat till ny gatustruktur i anslutning till skolprojektet.

Lekparkernas budget avser nybyggnation, övergripande större reparationer samt kompletteringar av lekplatsanläggningar.

Utsmyckning torg/centrummiljö byter benämning till "Anläggningskompletteringar i stadsmiljö, och avser investeringar som exempelvis blomlådor, parkbänkar eller andra anläggningskomponenter i stadseller parkmiljö.

Övrig infrastruktur

Fördjupad stabilitetsutredning etapp 3–8 avser utredning och projektering av återstående etapp mellan Kajen och GC-bro Stenlöpet. Utredningsarbetet visar att det förmodligen krävs en miljödöm där tidplanen för processen bedöms till ett år. Kvarstående medel flyttas till 2024 som årsöverskridande projekt.

Underlag för projektet Nytorget har redovisats 2023 där också en tidig uppskattning av projektekonomi presenterats. För eventuell fortsättning till produktion och utförande inväntas politiskt ställningstagande kring projektet.

DV- pumpstationer omfattar framtida investeringar- och underhåll av kommunens dagvattenpumpstationer.

DV- brunnar i gatu- och parkmiljö avser större reparationer eller byte av hela eller delar av brunnskomponenter inom kommunens gatu- och parkanläggning.

Exploatering

I tabellen ovan finns inte uppgifter för eventuella investeringsutgifter 2024-2026 då det i dagsläget saknas inriktning i projekten.

Projektet Sätra nordväst färdigställs under tidigt 2023 med montering av ej levererad gatubelysning vilket gör att projektet anses färdigställt. Återstående delar i form av beläggning av vägytornas slutliga slitlager kommer dock att utföras först då området börjar byggas ut i större omfattning.

INVESTERINGSPROJEKT

Beskrivning 2024-2027: Friluftsbad

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 20 tkr

Beskrivning 2024-2027: Elljusspår, (Elljusspår Norr och Söder) inkl utegym norr

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 100 tkr

Beskrivning 2024-2027: Elljusspår söder

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 0 tkr

Beskrivning 2024-2027: Ekbacksbadet, Process,reningsanläggning

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2024: 0 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2025: 15 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2026: 15 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2027: 25 tkr

Beskrivning 2024-2027: Total Trafik, trygghet, tillgänglighet

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 40 tkr

Beskrivning 2024-2027: Fiber

Avskrivningstid:

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Beskrivning 2024-2027: GC Engelbrektsgratan

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Beskrivning 2024-2027: GC Sofiedahlsgratan

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Beskrivning 2024-2027: Storgatan

Avskrivningstid: 35 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Beskrivning 2024-2027: Gata Alphyddan

Avskrivningstid: 35 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 20 tkr

Beskrivning 2024-2027: Gatubelysning

Avskrivningstid: 33/20 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 0 tkr

Beskrivning 2024-2027: Broar och tunnlar

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 0 tkr

Beskrivning 2024-2027: Ny Grundskola infrastruktur

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2024: 25 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2025: 50 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2026: 150 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2027: 150 tkr

Beskrivning 2024-2027: Beläggnings- UH övrigt

Avskrivningstid: 25-33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 0 tkr

Beskrivning 2024-2027: Lekparker

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 30 tkr

Beskrivning 2024-2027: Utsmyckning torg/centrummiljö

Avskrivningstid: 15 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 20 tkr

Beskrivning 2024-2027: Fördjupad stabilitetsutredning etapp 3-8 utförande

Avskrivningstid: 33 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2024: 0 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2025: 0 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2026: 70 tkr

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad 2027: 70 tkr

Beskrivning 2024-2027: DV - pumpstationer

Avskrivningstid: 25 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Beskrivning 2024-2027: DV -brunnar i gatu- och parkmiljö

Avskrivningstid: 25 år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 0 tkr

Beskrivning 2024-2027: Sättra Nordväst

Avskrivningstid: år

Driftkostnad exklusive kapitalkostnad årligen 2024-2027: 50 tkr

Sammanfattning till kommunfullmäktige

Nämndernas/styrelsens underlag till Strategisk och ekonomisk plan (SEP) inlämnas senast den 27 april till kommunstyrelseförvaltningen för sammanställning inför budgetberedningen den 2 maj. Underlagen ligger till grund för beslut om prioriteringar på kommunnivå.

Underlaget är en analys som beskriver och värderar verksamhetens nuläge och framtid. Utifrån den preliminära ramen och analys av nuläge och framtid genomförs en ekonomisk avstämning. Analysen innehåller även nämndens/styrelsens investeringsbehov de kommande tre åren.

Nuläge och framtid

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat åren 2020–2022 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om totalbefolkningen skulle bli oförändrad så blir det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. I Arboga finns stort behov av en ny grundskola och ytterligare platser inom vård och omsorg.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och att se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektiviseringar/ omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrenten om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar och demografiförändringar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. För att kunna få fler etableringar till Arboga är det avgörande att få en betydligt bättre elförsörjning än nuläget. Ett arbete pågår tillsammans med Vattenfall och Mälarenergi.

I styrelsens nuläge och framtid betonas även vikten av ledarskap och medarbetarskap, kommunikation, samverkan, kompetensförsörjning, kommunnytta, digitalisering, resursfördelningsmodeller, beslutsstöd, besöksnäring, näringslivsfrågor och planberedskap.

Ekonomisk avstämning

Den preliminära ramen för 2024 som angavs på ledningsdialogen i mars 2023 innebar ett effektiviseringskrav på cirka 1,4 miljoner kronor för kommunstyrelsens verksamheter. För att kunna bibehålla nuvarande verksamhet till samma omfattning och kvalitet, med hänsyn tagen till både kostnadsökningar och kostnadsminskningar, behövs inklusive effektiviseringskravet en utökning av ramen med cirka 1,7 miljoner kronor. För att kunna genomföra ytterligare satsningar i det som beskrivs under rubriken Nuläge och framtid inom förvaltningen behövs ytterligare cirka 1 miljon kronor. Sedan finns ytterligare behov av tillskott till VMKF, VMMF, RTMD, AKTAB och Överförmyndarnämnden samt driftkonsekvenser med anläggning av investeringar. Det finns ett investeringsbehov (exklusive exploatering för år 2024 på 46,4 miljoner kronor, år 2025 på 51,7 miljoner kronor och för år 2026 31,4 miljoner kronor.